

Sygn. akt V KK 532/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **W. O.** ,

skazanego za czyn z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 27 maja 2020 r.,

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego,
od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt VI K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania;**
- 2. obciąża Skarb Państwa wydatkami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 14 października 2014 r., sygn. akt VI K (...), uznał W. O. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w „dniu 15.11.2013 roku, będąc uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem Sądu

Rejonowego w G. z dnia 27.10.2011 r. w sprawie sygn. akt II K (...) za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., w S. przy ul. B. kierował pojazdem mechanicznym marki V. nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wyrażającym się wskaźnikiem 1,32 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”, tj. czynu z art. 178a § 4 k.k., za który wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I). Sąd Rejonowy orzekł wobec W. O. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat, zaliczając okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 15 listopada 2013 r. (pkt II) i zasądził od oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt III).

Wyrok uprawomocnił się w dniu 22 października 2014 r. (k. 81).

Kasację od powyższego wyroku na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 178a § 4 k.k. i art. 76 § 1 k.k., poprzez niezasadne przypisanie skazanemu popełnienia przestępstwa kwalifikowanego z tego artykułu Kodeksu karnego, podczas gdy w dacie wyrokowania nie był on osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdyż skazanie na mocy wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 października 2011 r., w sprawie o sygnaturze akt II K (...), uległo zatarciu z mocy prawa, jak również zarzucanego czynu skazany nie dopuścił się w dacie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych”.

W związku z podniesionym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść W. O. okazała się zasadna w stopniu umożliwiającym jej uwzględnienie w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Z art. 178a § 4 k.k. wynika m.in., że jeżeli sprawca czynu z art. 178a § 1 k.k. był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości podlega surowszej odpowiedzialności karnej, przywidzianej

w tym przepisie. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że przesłanką owej surowszej kwalifikacji czynu jest stwierdzenie, że prawomocne skazanie sprawcy za opisane przestępstwo nie uległo zatarciu w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., również wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania (tak, m.in.: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2018 r., III KK 36/18; z dnia 8 stycznia 2019 r., III KK 699/18). Tak więc przeszkodą do przyjęcia wobec sprawcy, któremu zarzucono prowadzenie w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, surowszej odpowiedzialności karnej z art. 178a § 4 k.k., jest fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2018 r., III KK 36/18)

Podstawową przesłanką przypisania W. O. odpowiedzialności na podstawie art. 178a § 4 k.k. było dokonanie poprawnej analizy tego, czy ziściły się przewidziane w tym przepisie warunki. Konieczne był więc ustalenie, czy W. O. „był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w § 1 [art. 178a k.k.] w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo”. Należało więc dokonać prawidłowej oceny skutków skazania W. O. wyrokiem z dnia 27 października 2011 r., wydanym w sprawie II K (...), dla kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego mu w tym postępowaniu. Jak słusznie stwierdzono w kasacji, Sąd Rejonowy nie dokonał prawidłowej analizy tych skutków, bowiem nie dostrzegł, że skazanie wyżej wymienionym orzeczeniem, w dacie wyrokowania w sprawie VI K (...), uległo zatarciu z mocy prawa.

Zgodnie z treścią art. 106 k.k. skazanie uważa się za niebyłe z chwilą zatarcia, co oznacza, że fakt uprzedniego skazania, z chwilą jego zatarcia, nie może rodzić dla skazanego żadnych negatywnych konsekwencji, z uwagi na przywrócenie mu statusu osoby niekaranej.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 października 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), W. O. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby. Ponadto Sąd orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres roku oraz orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 500 złotych na cel społeczny. Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 3 listopada 2011 r. (k. 15 – karta karna, k. 25 - odpis wyroku).

Z informacji, którym dysponował Sąd Rejonowy w S. , a zawartych w karcie karnej wynika, że W. O. w dniu 6 listopada 2012 r. wykonał środek karny w postaci świadczenia pieniężnego, natomiast w dniu 5 lipca 2012 r. wykonany został środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (k. 15 – karta karna, na k. 66 akt sprawy II K (...)) znajduje się informacja, że środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów został wykonany z dniem 3 lipca 2012 r. włącznie). Dane te zostały zignorowane przez Sąd orzekający.

Zgodnie z treścią art. 76 § 1 k.k. w brzmieniu na dzień wyrokowania w sprawie VI K (...), skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Przepis § 2 art. 76 k.k. stanowił, że jeżeli wobec skazanego orzeczono grzywnę lub środek karny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed ich wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem ich wykonania; nie dotyczy to środka karnego wymienionego w art. 39 pkt 5.

Okres próby, na jaki zostało zawieszone wykonanie kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. , II K (...), upłynął w dniu 3 listopada 2013 r. Ponieważ ani w okresie próby, ani też kolejnych 6 miesięcy od zakończenia tego okresu (czyli do dnia 3 maja 2014 r.), nie zarządzono wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, przy czym wykonane zostały środki karne (zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w dniu 5 lipca 2012 r., świadczenie pieniężne w dniu 6 listopada 2012 r.), stosownie do treści art. 76 § 1 k.k. w zw. z art. 76 § 2 k.k. skazanie powyższe uległo zatarciu z mocy prawa z dniem 3 maja 2014 r.

W. O. w dacie wyrokowania za czyn popełniony w dniu 15 listopada 2013 r., to jest dnia 14 października 2014 r., nie był zatem osobą prawomocnie skazaną za

prorowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. W tej sytuacji przypisanie mu przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. stanowiło rażącą obrazę tego przepisu (tak m.in.: wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 29 czerwca 2017 r., IV KK 221/17 i z dnia 1 kwietnia 2016 r., sygn. akt III KK 427/15).

Opisane uchybienie miało istotny, niekorzystny dla skazanego wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, w związku ze skazaniem go za typ kwalifikowany, skutkujący surowszą odpowiedzialnością karną. Z powyższych powodów zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu w celu wyeliminowania stwierdzonego uchybienia w ponownym postępowaniu.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 638 k.p.k.

Z tych to względów orzeczono jak w wyroku.